

Eric Sevareid

Chỉ phải tiến từng cây số một thôi!



Hồi đó tôi mới mười bảy tuổi... bị một cơn sợ ghê gớm. Anh bạn học Walter Port và tôi cùng nhau xông vào một cuộc mạo hiểm kỳ thú nhưng cũng thực là ngu xuẩn, chúng tôi muốn tỏ rằng có thể chèo một chiếc xuồng nhẹ từ Minneapolis tới chi điểm bán da lông của hãng York trên vịnh Hudson. Chúng tôi đã chèo tới được Norway House ở phía cực bắc hồ Winnipeg. Từ đó còn phải chèo một quãng dài 25 cây số nữa qua một miền hoang vu chỉ gặp được mỗi thị trấn nhỏ ở dọc đường. Những bản đồ chúng tôi mang theo đều sơ sài quá mà hôm đó là ngày mùng một tháng chín!... Sông và hồ sắp đóng băng.

Nhân viên cảnh sát Canada do dự không muốn cho chúng tôi tiếp tục cuộc hành trình và sau cùng miễn cưỡng cho phép chúng tôi. Cả đêm trước ngày khởi hành chúng tôi thao thức, nghĩ tới những nỗi gian nan dọc đường, nửa sợ mà nửa tự ái. Nếu bị chìm xuồng hoặc bị mắc kẹt vì nước đóng băng thì không hy vọng gì thoát chết được. Mà nếu bỏ nửa chừng, thì còn mặt mũi nào trông thấy gia đình và bạn bè nữa?

Tòa soạn nhật báo ở Minneapolis tường thuật từng giai đoạn cuộc hành trình của chúng tôi, chủ ý để nêu tên tôi trong bước đầu vào nghề viết văn, sẽ khinh bỉ chúng tôi ra sao? Và chính Walter và tôi sẽ có thái độ ra sao khi làm cho mọi người thất vọng như vậy?

Lúc khởi hành, một thợ săn Đan Mạch lực lưỡng lại chúc chúng tôi "thượng lộ bình an". Ông ta siết chặt tay chúng tôi, bảo:

- Các cậu chỉ nên nghĩ tới cây số trước mặt thôi, đừng bận tâm tới những cây số ở xa hơn nữa nhé. Như vậy thì sẽ tới đích được.

Tôi chưa bao giờ nhận được một lời khuyên chí lý như lời khuyên đó. Biết bao lần, ban đêm, tôi trằn trọc, lăn qua lộn lại trong cái "sắc" lạnh buốt, lo lắng về quãng đường dài dằng dặc phải vượt qua, mà nhớ lại lời khuyên của người thợ săn Đan Mạch đó ! Trong bao nhiêu ngày chèo chống lặn lội, khiêng xuống và đồ đạc, chúng tôi đã có nhiều dịp ngẫm nghĩ về lời khuyên đó. Tinh thần chúng tôi thấm nhuần lời khuyên đó. Chúng tôi chỉ nghĩ tới cái thác ở phía trước, tới chỗ cắm trại ở phía trước, tới cây số ở phía trước thôi.

Sau cùng, một đêm tối như mực, chúng tôi đã vượt được cây số cuối cùng. Bắn thiêu, mặt mày hốc hác, quần áo rách tươm, lương thực gần hết nhẵn, chiếc xuống hư nát tệ hại, chúng tôi lết lên bờ, trong luồng ánh sáng vàng vọt từ chi điểm hăng York chiếu ra.

Từ hồi đó, tôi có nhiều dịp nhận thấy lời khuyên của người thợ săn Đan Mạch đó rất đúng: chỉ phải tiến một cây số thôi.

Chẳng hạn, mười ba năm sau, trong Thế chiến thứ nhì, tôi với vài anh bạn ngồi trong chiếc phi cơ chuyên chở của nhà binh. Chúng tôi đương bay trên khu rừng gần biên giới Ấn Độ - Miến Điện thì máy hư

chúng tôi phải nhảy dù xuống. Nếu có một đoàn cấp cứu nào được phái đi thì cũng mất mấy tuần mới tới được chỗ chúng tôi hạ xuống. Vì vậy chúng tôi không thể đợi được, đành cực khổ len lỏi lần lần về phía biên giới ấn, vượt quãng đường hai trăm hai mươi lăm cây số, qua một miền núi non hiểm trở, dưới ánh nắng cháy da và những trận mưa tầm tã.

Chúng tôi vừa mới khởi hành thì chẳng may chân tôi bị thương vì chiếc đinh trong giày; buổi tối đó, hai bàn chân tôi phồng lên, rớm máu. Khập khiễng như vậy thì làm sao vượt được trên hai trăm cây số! Mà các bạn tôi có anh tình trạng tệ thảm hơn tôi nữa, làm sao đi được cho tới hết đường, nhưng ít gì cũng có thể khập khiễng lết tới đỉnh đồi phía trước, tới làng xóm phía trước tìm một căn nhà xin tá túc, và chúng tôi chỉ mong được bấy nhiêu thôi.

Óc tưởng tượng là con dao hai lưỡi: nhờ nó mà có những công trình lớn lao, nhưng cũng vì nó mà sự can đảm của ta nhụt đi, không thực hiện được những công trình đó. Tôi vốn nhút nhát và đôi khi tự biện hộ cho tôi rằng tại tôi có óc tưởng tượng mạnh, dễ thấy những nguy hiểm sẽ xảy ra, nên không được bạo gan. Cho nên đã nhiều lần rồi, khi gặp những nỗi gian nan về thể chất hoặc những đau khổ về tinh thần tôi phải nhớ lại quy tắc: "cây số ở trước mặt " rất hữu ích đó.

Ngày tôi bỏ một chỗ làm được trả lương đều đều để bắt đầu viết một cuốn sách dài hai trăm năm chục ngàn tiếng, tôi rán không để cho công trình lớn lao đó thôi miên tôi, không vậy chắc chắn tôi đã phải bỏ dở một tác phẩm làm cho tôi vinh hạnh nhất trong nghề cầm bút của tôi. Tôi rán nghĩ tới đoạn sau thôi, không nghĩ tới trang sau nữa,

lại càng không nghĩ tới chương sau nữa. Thành thử trong sáu tháng tôi chỉ viết từng đoạn một. Và tôi phải thú thực rằng, tác phẩm đó "tự nó thành hình".

Mới mấy chục năm trước đây, tôi nhận mỗi ngày phát thanh một bài cho một đài nọ. Tới hôm nay những bài tôi đã phát thanh đạt tới con số hai ngàn. Nếu hồi đầu người ta bảo tôi khởi ký hợp đồng cung cấp cho người ta hai ngàn bài thì chắc chắn là tôi đã thụt lùi, không dám nhận công việc lớn lao đó. Nhưng người ta chỉ đòi tôi mỗi ngày một bài thôi và tôi cũng chỉ soạn mỗi ngày một bài thôi.

Đức kiên nhẫn có thể thay đức can đảm được và theo tôi không có hình thức kiên nhẫn nào bằng hình thức mà người thợ săn Đan Mạch đã khuyên chúng tôi nhớ kỹ rằng chỉ phải tiến từng cây số một thôi.

Nguồn:

Được bạn: Latdat đưa lên

vào ngày: 26 tháng 4 năm 2004